

SLOVENSKI SIMBOLI

GRB

SIMBOL ZNOTRAJ SIMBOLA

Grb Republike Slovenije ima obliko štita, v sredini je na modri podlagi lik Triglava v beli barvi, pod njim sta valoviti modri črti, ki ponazarjata morje in reke, nad njim pa so v obliki navzdol obrnjenega trikotnika razporejene tri zlate šesterokrake zvezde. Z zlato barvo teh zvezd je ohranjen spomin na zlato barvo z zgodovinske zastave dežele Kranjske. Po levi in desni strani ima rdečo obrobo, tako da so v grbu tudi vse tri barve slovenske tribarvnice.

Grb je oblikovan po določenem geometrijskem in barvnem pravilu. Avtor grba, akademski kipar Marko Pogačnik, grb utemeljuje kot »kozmozogram« države Slovenije, kot likovno znamenje, ki uvaja energijo in podpira slovensko identiteto. Ideje za nastanek ni jemal iz zgodovinskih sporočil, simbolov in drugih znamenj, ampak je grb zanj predvsem celostni zapis prostora, v katerem obstaja Slovenija, torej nekakšen njegov naravni odtis. Grb ima zato natančno določeno shemo, v kateri je kodirana vsebina. V tem smislu je vzel za osnovo dve umetnini, ki mu po svoji naravi pomenita podobno »zapis prostora«. Prva je Prešernova pesnitev Krst pri Savici z uvodno sliko, skozi katero se je prek pesnika strukturiral simbolni prostor Slovenije: Triglav nad gladino Bohinjskega jezera in z zlato svetlobo nad goro, druga je Plečnikov steber Device Marije, ki danes stoji pred župnijsko cerkvijo na Bledu, kjer se lik novega slovenskega grba prvič pojavlja na Marijinem plašču s Triglavom in šesterokrako zvezdo nad njim.

Pogačnik temu osnovnemu orisu slovenskega prostora dodaja se nekatere elemente. Osnovni sistem predstavljajo tri glavne osi, ki tečejo od Triglava: os celosti v smeri Istre, kreativna os v smeri Ljubljane do belokranjske Kolpe oz. vasi Rosalnice in os preobrazbe čez Slovenj Gradec in Mursko Soboto do meje z Madžarsko. Osi ustvarjajo tri med seboj prepletene trikotnike. V grbu so hkrati zajeti vsi antični elementi prostora: zrak (modro nebo), ogenj (zlate zvezde), voda (valovje) in zemlja (gora). Vsi elementi skupaj z drugimi prinašajo dve temeljni sporočili: »Slovenija je dežela, kjer sta nebo in zemlja med seboj povezana in uravnotežena.« in »Moški in ženski pol bivanja sta med seboj polarizirana in uravnotežena. Med njima tako nastaja ustvarjalna napetost, ki v deželi spodbuja razvoj in preobrazbo.« Likovno se trikotniki iztečejo v podobo, ki jo lahko prepoznamo kot Triglav, ter v zvezde, ki jih lahko pojmujejo kot zvezde celjskih grofov, kar je za državni simbol, ki potrebuje zgodovinsko ozadje, potrebno. V načelu pa gre za energijsko polje zemlje, ki je povezano z energijskim poljem kozmosa, saj brez te povezave dežela ne more živeti.

Zakon je pri določilih glede uporabe grba zelo konkreten, kar je razumljivo, saj je uporaba grba vezana predvsem na pečate in dokumente ter uradne oznake državnih ustanov, s katerimi se navzven predstavlja država.

1

2

Igra trikotnikov

Geometrijsko gledano, je slovenski grb sestavljen okoli dveh trikotnikov: nebesnega in kopenskega. Njuno stičišče je v središču najnižje zvezde. Tudi Triglav je sestavljen iz treh trikotnikov.

ZASTAVA

BARVE V GIBANJU

Zastava Republike Slovenije je belo-modro-rdetča slovenska narodna zastava z grbom Republike Slovenije. Razmerje med širino in dolžino zastave je ena proti dve. Barve zastave se vrstijo po zaporedju bela, modra in rdeča, vsaka barva zavzema tretjino prostora zastave. Grb leži v levem zgornjem delu zastave tako, da se središčna točka grba pokriva s točko 1/4 dolžine zastave ob stiku bele in modre barve. Grb sega z gornjo polovico, na kateri so zvezde, v belo polje, z drugo polovico pa v modro polje. Višina grba je 1/3 širine zastave.

Zakon določa in ureja ravnanje z obema zastavama, zastavo Republike Slovenije in slovensko narodno zastavo. Obe se lahko uporabljata hkrati. Prva predstavlja državo Slovenijo, druga pa okrog 2,5 milijona Slovencev, živčih povsem svetu. Zakon dolga, da je zastava stalno izobešena na poslopih, v katerih so sedež predsednika republike, sedež državnega zbora, sedež vlade in, sedež državnega sveta, na območju mejnih prehodov, na poslopih predstavništev Republike Slovenije v tujini in na prevoznih sredstvih, ki jih vodje predstavništev uporabljajo pri opravljanju uradnih dolžnosti, v skladu z mednarodnimi predpisi in običaji države, v kateri je predstavništvo, oziroma v skladu s pravili in prakso mednarodne organizacije, pri kateri je predstavništvo. Prav tako mora biti zastava stalno izobešena na ladjah in drugih slovenskih plovilih, z zastavo so označena tudi letala in druga javna prevozna sredstva ob pogojih in na način, ki jih določajo predpisi.

Zastava Republike Slovenije se izobesi ob naslednjih državnih praznikih:

- 8. februar, slovenski kulturni praznik,
- 27. april, dan upora proti okupatorju,
- 1. in 2. maj, praznik dela,
- 25. junij, dan državnosti,
- 26. december, dan samostojnosti in enotnosti,

na poslopih, v katerih so u radni prostori državnih organov, organov lokalnih skupnosti, lahko pa tudi na drugih javnih objektih, na stanovanjskih hišah ter na drugih primernih krajih. Zastava se izobesi tudi ob drugih protokolarnih dogodkih in, spuščena na pol droga, na dan žalovanja, ki ga določi Vlada Republike Slovenije.

Zastava je lahko izobešena ob mednarodnih srečanjih, športnih, kulturnih in drugih tekmovanjih, humanitarnih, vojaških in drugih prireditvah ter javnih shodih, na katerih se Republika Slovenija predstavlja oziroma katerih se deležuje, v skladu s pravili in običaji takšnih shodov, ob praznikih lokalnih skupnosti, pri javnih manifestacijah, ki so pomembne za Republiko Slovenijo in jih določi Vlada Republike Slovenije, in v drugih primerih, uporaba zastave ni v nasprotju z zakonom. Zastava je lahko stalno izobešena za označevanje poslopij, v katerih so sedeži ministrstev ali drugih državnih organov in organov lokalne skupnosti. Če je zastava Republike Slovenije izobešena poleg druge zastave, mora biti, gledano od spredaj, vselej na levi strani; izjemoma sme biti, gledano od spredaj, na desni strani zastave tuje države ali mednarodne organizacije, kadar je to zastava izobešena ob uradnem obisku voditelja tuje države oziroma poglaščenega predstavnika mednarodne organizacije. Če je zastava Republike Slovenije izobešena skupaj z dvema drugima zastavama, mora biti zastava Republike Slovenije v sredini. Če je zastava Republike Slovenije izobešena skupaj z več drugimi zastavami, je zastava Republike Slovenije:

- če so zastave razvrgtene v krogu - v sredini kroga tako, da jo je razločno videti,
- če so zastave razvrščene v polkrogu - v sredini polkroga,
- če so zastave razvrščene v koloni - na čelu kolone,
- če so zastave razvrgtene v vrsti - na prvem mestu v vrsti oziroma, gledano od spredaj, na levi strani,
- če so zastave razporejene v skupini - na čelu skupine.

Zastava je pravilno izobešena na drogu, barve zastave pa morajo biti raz-porejene od zgoraj navzdol po naslednjem vrstnem redu: bela, modra, rdeča; grb mora biti, gledano od spredaj, na levi strani zastave v levem zgornjem delu. Pravilno izobešenje je izključno na drog po krajši stranici zastave in ne po daljši.

HIMNA

VIZIJA VSESPLOŠNEGA MIRU

ob novini leta 1844.

Spet, terte so rodile,
matli' vinze nam sladko!
Ki nam oshivila shile,
že rasjalsni in oko'.

Žive naj vsi narodi,
Ki hrepeno dočakat' dan,
Da hodet sonca hodi,
Prepir se soča do prigan!
Dorojak
Prost bo vsak,
Ne vrag, le so-sed bo me-jak.
Na zadnja se, pogatli!
Korince zase vedignimo!
Ki smo nato se obratli,
Ki slabo o srecu mislimo.
Dokaj dni
Naj živi!
Bož, kar nas dobrih je ljudi! -

Soravizo
in krög?
rodnižo,
hivi Bož.
je
matere!

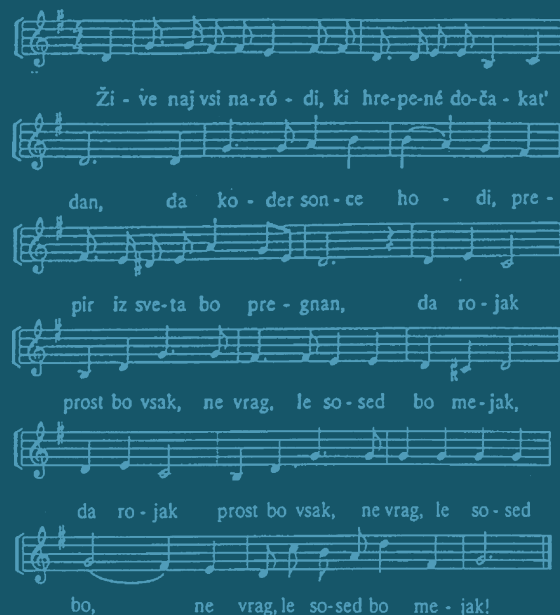
Himna Republike Slovenije je sedma kitica pesmi največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna "Zdravljica" na melodijo iz istoimenske zborovske skladbe skladatelja Stanka Premrla.

Zakon določa, da se himna izvaja v skladu z zakonom, svečano in usklajeno z običaji, s katerimi navzoči pozdravljajo himno, bodisi z glasbili bodisi s petjem ali z glasbili in s petjem.

Himna se izvaja ob državniškem in uradnem obisku pri prihodu voditelja tuje države v Republiko Slovenijo ter ob uradnem obisku pri prihodu predsednika vlade tuje države ali pooblaščenega predstavnika mednarodne organizacije v Republiko Slovenijo ter ob polaganju vencev, ki jih polagajo uradni predstavniki Republike Slovenije oziroma predstavniki tujih držav ali mednarodnih organizacij ob spomenikih, na pokopališčih ter drugih podobnih krajih. Himna se lahko izvaja tudi na proslavah in drugih slovesnostih, s katerimi se zaznamujejo dogodki, pomembni za Republiko Slovenijo, ob mednarodnih srečanjih, športnih, kulturnih in drugih tekmovanjih, humanitarnih prireditvah ali podobnih akcijah in drugih javnih shodih, na katerih se Republika Slovenija predstavlja oziroma katerih se udeležuje, v skladu s pravili in običaji takšnih shodov in v drugih primerih, če uporaba himne ni v nasprotju s tem zakonom. Če se himna izvaja skupaj s himno tuje države ali slovesno pesmijo mednarodne ali druge organizacije, se izvede najprej himna tuje države oziroma slovesna pesem mednarodne ali druge tuje organizacije, nato pa himna Republike Slovenije.

ZDRAVLJICA (France Prešeren)

Stanko Premrl

Iskanje popolnosti

Pesnik France Prešeren napisal sedem različic pesmi, ki je danes znana kot slovenska himna. Eno, vidno na sliki, je prečrtal kar sam.

RAZMERJA SINERGIJA SIMBOLOV

Republika Slovenija je po vstopu v Evropsko unijo Leta 2004 prevzela tudi njena simbola, zastavo in himno.

Evropska zastava je sestavljena iz kroga 12 zvezd na modri podlagi, število pa pomeni popolnost, celovitost in enotnost ter ni povezano s številom članic EU. Razmerje stranic zastave je 1:1,5. Pomembno pravilo je, da se zastava EU izobeša samo skupaj z zastavo Republike Slovenije, pri tem pa mora biti slovenska zastava postavljena na častno mesto. Izjema je, če se zastavi obesita ob uradnem obisku predsednika Evropskega sveta, predsednika Evropskega parlamenta in predsednika Evropske komisije, ko slovenska zastava gostoljubno odstopi prednost evropski.

Zastava Evropske unije je stalno izobešena ob zastavi Republike Slovenije na poslopih, v katerih so sedež predsednika republike, državnega zbora, vlade in državnega sveta, na območjih mejnih prehodov in na poslopih diplomatskih predstavništev in konzulatov Republike Slovenije v tujini. Zastava Evropske unije je lahko stalno izobešena tudi na poslopih drugih državnih organov in organov lokalnih skupnosti. Zastava Evropske unije se izobesi ob zastavi Republike Slovenije ob obisku

tujih državljanov in pooblaščenih predstavnikov mednarodnih organizacij v Republiki Sloveniji. Zastava Evropske unije se lahko izobesi ob zastavi Republike Slovenije ob mednarodnih srečanjih, športnih, kulturnih in drugih dogodkih, ob humanitarnih, vojaških in drugih prireditvah ter javnih shodih, ob praznikih lokalnih skupnosti ter javnih manifestacijah, ki jih določi Vlada Republike Slovenije, in ob praznikih Republike Slovenije.

Himna Evropske unije, ki je zaključni del 9. simfonije Ludwiga van Beethovna pod imenom Oda radosti, se pri nas izvaja ob sprejemih z vojaškimi častmi ob uradnih obiskih predsednika Evropskega sveta, predsednika Evropskega parlamenta in predsednika Evropske komisije ter ob uradnih slovesnostih ob praznovanju dneva Evrope, lahko pa tudi ob drugih pomembnih prireditvah, povezanih z Evropsko unijo. Himna EU, ki nima besedila, se vedno izvaja s himno Republike Slovenije, pri čemer je na prvem mestu himna Republike Slovenije, izjemoma ob sprejemih z vojaškimi častmi ob uradnih obiskih predsednika Evropske komisije in predsednika Evropskega parlamenta himna Republike Slovenije odstopi častno mesto himni Evropske unije.

V vednost

Uporabo zastave in himne EU določa Uredba o uporabi zastave in himne Evropske unije v Republiki Sloveniji.

<http://www.ukom.gov.si/>